

הרב אריה כץ

קביעות ווסת בהפסקת גלולות

שאלה

אישה הפליגה חודשיים באותה הפלגה (גניח 27, 27), ובחודש השלישי מסיבה מסוימת לקחה גלולות למניעת היריון, והווסת נדחתה. בחודש הרביעי היא שוב הפליגה 27 יום מראייתה האחרונה. האם נוצרה קביעות ווסת? האם החודש של לקיחת הגלולות הוא 'כמאן דליתא', או שכדי לקבוע את הווסת צריך שיהיו שלוש הפלגות רצופות?

תשובה

השימוש בגלולות הינו חדש באופן יחסי (בן עשרות שנים), והפוסקים דנו בעיקר בשאלת היתר השימוש בהן בתור אמצעי למניעת היריון. בעניין קביעת הווסתות, הרי שמוסכם על הפוסקים¹ שווסת שנקבעה לפני לקיחת הגלולות אינה ווסת, כל עוד האישה משתמשת בגלולות. הסיבה היא שהגלולות גורמות לכך שכל עוד האישה לוקחת אותן, היא אינה רואה ווסת, ולאחר שמפסיקה לקחת אותן, מגיעה הווסת בטווח של כמה ימים (בין יום וחצי לשבוע). כאשר האישה מפסיקה לקחת את הגלולות, היא חוזרת לווסתה הקודמת. לענ"ד נראה שיש להשוות את לקיחת הגלולות לזמן של היריון והנקה, שכן מדובר בזמנים שבהם יש שינוי בגוף, הגורם לשינוי בווסת, ולאחריהם הגוף חוזר לטבעו הרגיל שהיה קודם לכן.

בעניין מעוברת ומניקה, נפסק בשולחן ערוך (סי' קפט סעי' לד), שאיננה חוששת לווסת הראשונה, אפילו הייתה לה ווסת קבועה, אבל לאחר שעברו ימי העיבור וההנקה, חוזרת לחשוש לווסתה הראשונה (ודעת הש"ך [שם ס"ק עה] כדעת הרמב"ן, שאיננה חוששת עד שתחזור ותראה פעם אחת, אפילו שלא בזמן וסתה שהייתה לה). לעומת זאת, לגבי ווסת שאינה קבועה, נכתב בשו"ת 'נודע ביהודה' (מהדו"ת יו"ד סימן פו), שאינה חוזרת לחוש לה כלל, וכן נכתב בשמו ב'פתחי תשובה' (סי' קפט ס"ק לב), ואף שהוא כתב לעניין 'לחוש לו קודם שבא', נראה מדבריו שאין כלל משמעות למה שהיה קודם, ואין לחשוש לכך. ואמנם ב'דרכי תשובה' (סי' קפט ס"ק לג) הובא בשם שו"ת 'הפלאה', שנכון להחמיר גם בווסת שאינה קבועה, לחוש לה לאחר העיבור וההנקה. למעשה אין נוהגין כן. אם כן, נראה שגם במקרה של לקיחת גלולות, אין לחשוש לאחר מכן לווסת שאינה קבועה כלל, וגם אין לצרף מה שלפני לקיחת הגלולות למה שאחרי לקיחתן, אלא לאחר לקיחת גלולות, צריכה האישה לחשוש רק אם הייתה לה וסת קבועה. אולי יש מקום

1. דרכי טהרה, סי' ז ס"ק קא; שיעורי שבט הלוי, סי' קפט סעי' ח ס"ק ב, ועוד.

לבוא ולחלק בין היריון ולידה, שאורכים זמן ממושך, לבין לקיחת כדורים במשך חודש אחד, אך לפי זה צריך להחליט היכן עובר הגבול בין לקיחת גלולות קצרה, שאינה מפסקת, ללקיחת גלולות ממושכת, שמפסקת. נמצאת נותן את הדבר לשיעורים, והיכן יעבור הגבול?

לכן לענ"ד נראה שאין לצרף ראייה זו לראיות הקודמות כדי לקבוע וסת, וכן אין לחשוש לווסת שאינה קבועה, אחר שהפסיקו לקחת גלולות, אפילו שנלקחו תקופה קצרה.

שאלתי את הרב יעקב אריאל על כך והשיב שלדעתו לקיחה של שנה בוודאי מבטלת את הצרוף, ואילו לקיחה של חודש נראה לו שאינה מבטלת (שלא כדברינו לעיל), והסתפק מה הגבול בין הדברים. לאחר מכן הוא אמר שצריך לשאול את הרופאים, האם ייתכן שגלולות משפיעות על זמן הווסת גם לאחר שהפסיקו לקחת אותן. היות ואנו יודעים שלפעמים הדבר קורה (ולכן לנשים שיש וסת לא סדירה, נותנים לעיתים גלולות למניעת היריון, כדי 'ללמד' את הגוף שלהם ליצור וסת סדירה גם לאחר מכן), הרי שגם לדבריו, אין לצרף את מה שהיה לפני לקיחת הגלולות למה שיהיה אחרי לקיחתן, כל עוד נקבעה וסת רציפה לפני לקיחת הגלולות אמנם כששאלתי את הרב יצחק זילברשטיין לדעתו, כתב לי שיש להחמיר בדבר, ולחשוש הן לווסת קבועה והן לווסת שאינה קבועה.

